

ki so zhiſto is nizh sazheli, ſo ſi ſzhaſama veliko premošjenja perdobili; naſproti pa drugi, ki ſo po ſvojih ſtarſhih, ſhlahtah ali priſjatlih, ali pa po kaki drugi poſébni frezhi veliko premošjenje doſégli, ſo hitro ob vſe priſhli.

Marfiktéri, ki ſo nekadaj kramo zlo niſke vrednoſti okóli po deſhéli v kroſhnji noſili, ſo ſi ſzhaſama smógli, kaſneje, kjer kólj ſi bodi, ſe vdomovili, in lepo premošjenje ſi perdobili, de njih mlajſhi, ſdaj bogati goſpodje ali goſpé, bi teſhko verjeli, kolikanj ſo njih ozhetje ali dedi nekadaj s kroſhnjo terpéli. Uni rokodelz tam le ni imel is perviga drusiga, kakor biſtro glavízo, sdrave ude poſhteno, zhiſto véſt in dobro ferzé; pred, kakor je upal, ſi ſadobi lepo imé, njegova hiſha je sazhela pozhafi ſe povſdigovati, premošjenje je raſtlo ko kvaſ, ſredil je umetne ſinove, lepe, pridne hzhere, de ſo ſebi in njemu k zhaſti, veſelju in k frezhi zhlaveſhke drushbe. Sapravljivi kmet ima pa ſina, kteri je ſlepóte ſvojiga ozheta neisreženo ſhaloſten, kér mora ſdaj flifhati, de jih tukaj kdo tolikanj terja; ſdaj ſvé, de ſo ſe tam is noviga tolikanj ſadolſhili; grenke ſolſe na ſkrivnim ſavolj tega tozhi in ferze ſe mu hozhe od ſhaloſti raſpozhati, de ſe ſdaj ozha nar lepſhi njive isnebé, ſdaj, de jim eno fenošet ſa drugo prodajo. Bog ſe pametniga in brumniga ſina uſmili, in ga od preteſhke butare reſhi. On dobi po ozhetu vezh dolgova, kot blagá, pa vender, popred kakor on ſam ſvet ſapuſti, ni le ſamo vſe dolgove poplaſhal, ampak je ſhe vezh perdobil in ſvoji obilni drushini perhranil, kakor ſo kólj njegov ozha ſapravili. —

Vſi, kteri is nizh sazhnejo, ali is perviga na zlo niſkih ſtopnjah ſe ſnajdejo in pozhafi do velikiga premošjenja pridejo, dobro vedó, kolikanj ſkerbi, perſadevanja in truda je bilo k temu treba; kakó teſhko je poſhteno ſi kaj perdobiti in ſi kaj ſa neprevidene potrebe perhraniti. Taki ſo ſvoje ſhive dni dobri goſpodarji in ne bodo ob premošjenje priſhli. Ko bi jih ravno kakſhna neſrežha ſadela, jim ferze ne vpade, ſgubo ſnajo preneſti, ſe pokrotiti, v okoljſtave ſe ſnajdi in ſe jim udati.

Mlajſhi pa, ki ſo ſraſtli v véri, de ſo njih ſtarſhi možno bogáti, — ktére ſo ſami ſtarſhi, poſébno matere pohujſhevale, jim potuho dajale in jim vezhkrat rekle: de jim ni treba ſi glave beliti, de bodo ſhe lahko ſhiveli, ali drugi, ki ſo po kóm veliko dediſhno ali v igrah ali v predersnih kupzhijah na naglim veliko premošjenje vdobili, hitro ob nje pridejo. Taki le ne vedó, kakó ſe premošjenje perdobí, koliko ſkerbí, truda in dela, je k timu potrešno, vezhidel ne ſnajo goſpodariti in poſtanejo potem, ko obogatijo, velikokrat nizheta; ſvoje nekadajne fromaſhtvo in pomanjkanje ſnapuham ſakrivajo, ſdivjajo in poſtanejo fuſhnji mnogih pregréh, ktére premošjenje ſhró, hozhejo, kakor ſami pravijo odſgoraj plavati ali pa ſe vtoniti; ravno takó ſe jim pergodi, kakor ſhabi, ktéra, kadar je vóla ſagledala, de bi mu bila v debeloſti enaka poſtala, ſe je sazhela s ſapo napihovati, dokler je pozhila. Neúmnoſt, prevsétnoſt ali neſrežha, ki ſo ſi jo ſami pervlekli, jih ſpodkoplje, de obnemorejo in padejo. Ti, ktére ſo popred bogatini ſanizhovati, ſe jim ſdaj ſmejajo, in njim nevoſhljivi ſe ſdaj njih neſrežhe veſelé. Nagla bogatija, kratka bogatija! Kar lakomnik ali odertnik vkup ſpravi, njegovi ſlabo srejeni otrozi kmalo ſapravijo. Nagla bogatija nima teka, in malokrat pride do vnukova, in ko je do teh priſhla, ſe v njih rokah ſtopí. Dobro srejenje otrok vezh ſdá, kakor jim veliko premo-

ſhenje perdobiti. Kar ſi boſh ſam, s ſvojo ſkerbjo s delam in trudam pozhafi in poſhténo perdobil, nad tem bo blagoſlov (ſhegen) boſhji pozhival, to bo tebi in tvojim otrokam teſnilo! —

M. Vertovz.

Zmes.

(Razſirjanje katolſke cerkve). Katolſka cerkev dan danaſnji ſkorej po vſih straneh ſe lepó razſirja in v moči raſte, ne ſamó v Ameriki, ki ſe pri nas nar večkrat imenuje. Naj tukaj ob kratkim bo nekaj povedaniga.

Že v Europi, to je blizo nas, je doſti veſéliga viditi. V katolſkih deželah, kjer je pred nekerimi létmi véra zlo peſala, kakor na Francozkim in na Nemſkim, ſe vſeskozi veliko boljši duh kaže, če je ravno ſe veliko nemarnosti. Na Španskim ſicer ſe očitno ni drugači, vunder doſti znamenj obéta bolj srečen čas v prihodnje. — Med krivovérci prava véra zmirej več najde ſpoznavaſcov; takó na Nemſkim, poſébno pa na Angleſkim, kjer pred kratkimi létmi ſe katolſka véra ſkorej imenovati ni ſmela, zdaj pa vsaki dan jih več k nji priſtopi, in cerkve lepe in nove ſe povſod vzdigujejo. — Na Laſkim blizo poglavarſtva cerkve, ſploh prava véra ni toliko ſlabela.

V Azii ſe je ſicer kdaj ſveta véra začela, pa je že ſkorej vſe od tod bila zginila. Trud miſijonarjev ali oznanovaſcov s. evangélija pa je tamkej zopet cerkvi novih udov pridobil, če ravno med težavami in preganjanjem; takó v Turſkih deželah, v Indii; poſébno je v velikim Sineſkim ceſarſtvu veliko v prihodnié za pravo véro upati. Vraže in malikvanje ſe po redi zmanjšujejo.

V Afriki, kjer je dolgo časa Mohametova prazna véra goſpodovala, med Zamorci, je zopet znamenje s. križa poſtavljenó, ljudſtva, ki v tami hodijo, k ſebi vabiti. Tudi v ſpodnji ali južni Afriki ni neznana luč reſnice. Tamkej je pred več létmi bil tudi miſijonar iz kranjske dežele, neki Pater Kapucinarskiga réda, ki je ſvoje zadnje dni v Laſkim ſamostanu (kloſtru) preživel.

V Ameriki v dolejnih ali južnih deželah večidel katolčani prebivajo, ki ſo ſe iz Europe tje preſelili. V gorejnih ali polnočnih straneh pa ſo nekaj divji Indijáni, nekaj iz Europe preſeljeni katolčani, drugi večidel pa krivovérci, ki ſo tudi od tod tje priſli. Med témi in med Indijáni prava véra zmirej raſte. Tamkaj tudi delajo več miſijonarjev iz Kranjskiga, kakor goſp. Friderik Baraga, goſp. Franc Pirc, pater Oto Skala in pater Ivo Levic, oba Franciſkanarskiga réda, in goſp. Juri Godec, ki je lanko leto tje priſel.

V Oceanii, to je na južnih otókih, ki ſo pod Indijo, in med Asi jo in Ameriko, je več katolčanov, ki ſo ſe popred iz Španskiga tam vkoreninili, na doſti otókih pa, kjer je bil do danaſnjih časov s. evangéli neznán, ſe zdaj oznanúje; in poſébno veſélo je ſlišati od narodov, ki ſo bili pred malo létmi takó divji, de ſo ſe med ſe boj klali in jedli, ktére je pa luč vére v krotke ovčice ſpremenila.

Vunder ni povſod takó prijetniga od katolſke cerkve ſlišati; tudi preganjanje terpi takó ſedanji, kakor vsaki čas.

Tudi v Asii ſe najdejo dan danaſnji čaſtiti marterniki; to je poſébno v zadnjih straneh Indije, v deželah Koſin-Šina in Tongking, kjer ſta ſe pred létam dva miſijonarja ſmert za véro pre-

stala; tudi je hudo v Koreji pod Sineškim cesarjam, kjer je bil v letu 1839 apostolski namèstnik ali škof z dvema drugima misijonarjama in z 70 kristjani vred ob glavo djan, drugih 80 pa je bilo z vevjo zadavljenih. Upajmo, de bo Gospod tudi tamkej rešenje dodélil.

P. H.

Pogled v pretezhene zhafè.

Pred 14 letmi je v Parisu punt Maliferpana vftal, in na Poljškim pa fhteri meze posneji.

„ 14 „ je bila kmetijska drushba na Korofhkim ponavljena.

„ 13 „ fo svétiga Ozheta, rimfkiga Papesha, Gregorja XVI. svoljili.

„ 9 „ je Franz, prefvitli Zefar, na Dunaju umerl.

„ 9 „ je Ferdinand sedajni Zefar vladar zeliga zefarstva poštal.

„ 4 „ je prišel vkas novih fhtempeljnov na dan.

„ 3 „ fe je kmetijska drushba na Hrovafhkim sazhela.

„ 2 „ je bil sidan most zhes Ljubljanzo (Franzovi most) dokonzhan.

„ 1 „ fo gosp. Terpinz, Galle in Zhefhko v Vevzhah pod Ljubljano prvo papirnizo napravili, v kteri papir s mafhinami delajo.

Kmetijske opravila v mezu Velkiferpana.

V vertu prasne léhe dobro srhlaj, pognoji in safadi kolerabe, salate, fhpinaže, graha. Zhefen dobro svéshi, zhebulo, de v zvét ne pojde pohodi, endivijo de fe srumeni povéshi. — Škerbi de bofh pfhenizo, jezhen in ôvef v fuhim poshel in spravil. Shito, ki ga sa fême odlozhifh, odberi. Glej, de ne bo nizh fnetja, nizh plashe v njemu, de bo bilka možna, klafje lepó in polno, in popolnoma srélo. — Poglej vftak dan h répi in h kapufu, ako fe ga nifo gofénze lotile. Pridno jih daj obirati, fizer ti v jefeni ne bofh imel kaj spravljati. — Šgodni lan, kader po verhu rumenkast perhaja, pufti isruvati in ga dobro posufhiti. — Šémensko detelo spravljaj. Hozhefh kmalo otavo iméti, takó faj 14 dni vodo na travnike napeljuj. — Mladi prefhizhki, ki bojo v tim ali v prihodnih méfzih do Švizhana poveršeni, nifo sa pleme. — Kurje jajze deni v mersel pepél, v profó ali v resh, ti bojo dobre oftale. — Is fadja, ki famo doli popáda, déljaj jéfh ali pa shganje. —

Dóber kerfhanfki gofpodar, mora tudi sa sdravje fvoje drushine fkerbèti. V tim méfzu vrozhinfka bolésen, grisha, merfliza i. d. v. zhlovéka pokoré. Torej naj vfehkosi pasi, de si ne bo njegova drushina v veliki vrozhini prevezh glave sparla, de ne bo na golih tléh leshala, ampak faj na fuhi flami, in de tudi sdrav shivesh dobí, ne kako gnilo ne dosorjeno fadje, ali pa ne dovolj spezhen kruh, ali pa smradjivo zhervivo méfó, de poshkodvajo shehodez in nofijo teshko glavó.

K.

Poletne misli.

Teb', višava preljubljena!
Naj bo pesim posvečena,
Pesim duše ginjene;
K' si prijetne pogledála
Tak pogosto mi kazala
U ravnice milene:

U ravnice, kjer košate
Žita svet'jo se bogate,
Kamorkolj se ozrè okó;
U zelenkaste ledine,
Kjer marljivo krotke ž'vine
Sladke rož'ce grizejo;

U gorice rodovitne,
Kamor sémena je žitne
Poljodelic pridni s'jal;
U meline puste, sterme,
S' kterih strebši divje germe
V njive jih koristne djal.

Zerna polni vsi rozori,
Ko vodé globine v morji
Kviško klas zdvigujejo.
Božja rôka podarila,
Kar priroda je rodila,
Rabil člov'k nevtrudeno. —

Zdaj poglej prid svojga dela,
Komur skerb je dni grenéla,
Ko je hôdil seme s'jat:
Žul' se bodo zacelili,
Potni curki posušili
Sred pšeničnih mu postát.

Blažen, kter'ga teža huda
Odvernila ni od truda
Ob težavnim setve čas';
Konec britkiga bo križa,
V hitrim teku mu se bliža
Uživanja mili glas. —

Nam očestvo je dobrava,
Tù naj raste naša slava,
Tù poganja ljubki cvét,
Ki v podobe naj kmetije
V sad presladki se razvije,
In živi Slovenski svet.

Tù je treba se pognati,
Tù nar krepši seme s'jati
V krepke, rodovitne tla,
De tud dušne nam jedila
Domovina bo rodila,
Domovina ljubljena!

S.

Besedne vganjke.

- 1) Lahko poznaš besedo,
Jo beri od spred ali od zad —
Krivičniga ti kaže
Človeka poznat.
- 2) Beri nazaj, beri naprej,
Smiram ti kaže, de jej.

Višnjagorski.

Znajdbe vganjk v poprejšnimu listu so:

- 1) sok — kos
- 2) koj — jok.

Današnjemu listu je fédmi dél vinoréje perdjan.

Shitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	7. Velkiferpana.		5. Velkiferpana.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mérník Pfhenize domazhe	1	20	1	24
1 „ „ banafhke	1	21	1	22
1 „ Turfhize . . .	—	58	—	57
1 „ Sorfhize . . .	—	—	—	—
1 „ Rèshi . . .	—	55	—	54
1 „ Jezhmena . . .	—	48	—	—
1 „ Profa . . .	1	4	1	—
1 „ Ajde . . .	—	54	—	—
1 „ Ovfa . . .	—	40	—	40

V Ljubljani. Natisnil in saloshil Joshef Blasnik.